

Андрагогічні підходи до викладання морської англійської мови з використанням сучасних освітніх технологій

Волкова Анна Сергіївна¹, Курасова Наталія Іванівна²

Опубліковано	Секція	УДК
15.01.2025	Освіта/Педагогіка	374.7:811.111: 656.61-057.875
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14659836		

Анотація. Актуальність якісного викладання курсу морської англійської мови позиціонується загально визнаною проблемою, зважаючи на деструктивну роль недостатнього знання мовленнєвих навичок щодо безпеки діяльності моряків та перевезення вантажів на морі. Особливої ваги зазначене питання набуває в контексті андрагогіки. Метою дослідження є аналіз сучасних андрагогічних підходів до викладання морської англійської мови із залученням потенціалу сучасних освітніх технологій. У статті розглянуто концепцію системного андрагогічного викладання лексики морської англійської мови, що передбачає використання цільових завдань, комплементарних рівню іншомовних компетенцій та професійним потребам моряків. Доведено, що запропонований підхід зарекомендував себе позитивно в групах заочного відділення та у контексті навчання студентів-іноземців, різної вікової категорії. Доведено, що сучасні освітні технології сприяють формуванню якісного термінологічного тезауруса в процесі навчання, що стимулює подальше самостійне розширення та вдосконалення морської лексики моряками у процесі реалізації професійної діяльності. Зауважено, що андрагоги повинні враховувати вимоги та рекомендації Міжнародної морської організації, з метою оптимізації рівня конкурентоспроможності здобувачів компетенцій з морської англійської мови на міжнародному ринку праці. Окреслено основні навчальні методики, програми, інструменти та матеріали викладання спеціальної морської лексики. У статті доведено, що уніфіковане подання матеріалу без залучення інноваційних освітніх технологій виступає основною причиною фрагментарного формування навичок морської англійської мови у моряків, складнощів практичного їх застосування в реаліях професійного середовища. Обґрунтовано, що ефективне застосування потенціалу освітніх інновацій сприяє оптимізації процесу викладання вузькогалузевої лексики англійської мови та стійкому розвитку андрагогічного навчального середовища.

Ключові слова: морська англійська мова, інноваційні освітні технології, термінологічний тезаурус, цифрові інструменти, інтеграція, системний підхід, професійне спрямування.

¹ викладач, кафедра англійської мови з підготовки морських фахівців за скороченою програмою, Херсонська державна морська академія, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3518-5677>

² старший викладач, кафедра журналістики та мовної комунікації факультету по роботі з іноземними студентами, Одеський Національний Морський Університет, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8672-0110>

Andragogical approaches to teaching maritime english using modern educational technologies

Annotation. The relevance of high-quality teaching of the Maritime English course is positioned as a generally recognized problem, given the destructive role of insufficient knowledge of speech skills in the safety of seafarers' activities and cargo transportation at sea. This issue acquires particular importance in the context of andragogy. The purpose of the study is to analyze modern andragogy approaches to teaching Maritime English with the involvement of the potential of modern educational technologies. The article considers the concept of systematic andragogy teaching of Maritime English vocabulary, which involves the use of target tasks that are complementary to the level of foreign language competencies and professional needs of seafarers. It is proven that the proposed approach has proven itself positively in groups of the correspondence department and in the context of teaching foreign students of different age categories. It is proven that modern educational technologies contribute to the formation of a high-quality terminological thesaurus in the learning process, which stimulates further independent expansion and improvement of maritime vocabulary by seafarers in the process of implementing professional activities. It is noted that andragogists should take into account the requirements and recommendations of the International Maritime Organization in order to optimize the level of competitiveness of applicants for maritime English competences in the international labor market. The main teaching methods, programs, tools and materials for teaching special maritime vocabulary are outlined. The article proves that the unified presentation of the material without the involvement of innovative educational technologies is the main reason for the fragmentary formation of maritime English skills among seafarers, the difficulties of their practical application in the realities of the professional environment. It is substantiated that the effective use of the potential of educational innovations contributes to the optimization of the process of teaching narrow-field English vocabulary and the sustainable development of the andragogical educational environment.

Keywords: pedagogical tolerance, interdisciplinary connections, interdisciplinary integration, professional training, professional competence, adaptation.

Вступ

Андрагогічна освіта дорослих в контексті вдосконалення іншомовних компетенцій передбачає здобуття навичок, знань та умінь, необхідних для професійного та особистісного зростання. При цьому, формат освіти набуває формального, неформального та інформального вигляду, що забезпечує широкі можливості для задоволення особистісних потреб здобувачів освіти та забезпечує відповідність індивідуально-професійного розвитку фахівців до вимог глобалізованого ринку праці.

Міжнародною морською організацією (ІМО) визначено, що англійська мова є морською мовою. Відповідно, ІМО було розроблено Стандартні фрази морської комунікації (SMCP), з метою мінімізації потенційних непорозумінь у процесі професійної комунікації та підвищення рівня безпеки морської діяльності [1].

У зазначених умовах вбачається необхідним трансфер андрагогами інноваційних навчальних програм, методик та інструментів викладання морської англійської мови. Освітні технології повинні бути спрямовані на оптимізацію основних мовленнєвих компетенцій моряків, які необхідні для розвитку професійної діяльності.

Проблематиці апгрейду викладання морської англійської мови в контексті інтеграції освітніх інновацій присвячені низка досліджень сучасних учених, зокрема, В. Кудрявцева [2], А. Боярська-Хоменко [3], Л. Пуховська [4], Л. Лук'янова [5] та багатьох інших.

Деякими науковцями, зокрема, Л. Мартинець [6], М. Laurichler та ін. [7], розкрито потенціал інформальної та неформальної освіти в контексті іншомовних компетенцій. Інші учені (Melnychenko [8], Castro & Tumibay [9], Cherchata [10]) детермінують основні вектори та методичне забезпечення андрагогічної іншомовної освіти.

Вище приведені учені визначають основні передумови успішної інтеграції освіти дорослих до систем підвищення кваліфікації та безперервного професійного вдосконалення моряків, із використанням потенціалу сучасних цифрових навчальних рішень.

Разом із тим, незважаючи на очевидну необхідність володіння моряками галузевими англійськими компетенціями у всіх сферах морської комунікації (радіо зв'язок, кореспонденція, крос-культурна взаємодія тощо), потреба у розробленні ефективної концепції трансферу нових освітніх технологій в систему андрагогічного навчання залишається актуальною. Проблематика інтенсифікується через постійну динаміку морської галузі та освітніх технологій.

Таким чином, необхідним на сьогодні вбачається розроблення та впровадження системного підходу до викладання морської англійської мови, комплементарного професійним потребам та вимогам до конкурентоспроможності на ринку праці. При цьому, необхідно враховувати рівень іншомовних компетенцій здобувачів освіти, які підґрунтя для подальшого самостійного розширення лексичного апарату під час безпосередньої реалізації професійної діяльності.

Основною метою статті є аналітика сучасних андрагогічних підходів до викладання морської англійської мови із залученням потенціалу сучасних освітніх технологій. Досягнення зазначеної мети вимагає розгляду основних видів лексики морської англійської мови та підходів до її викладання, ідентифікацію актуальних потреб до фаху моряка, визначення пріоритетних напрямків інтеграції інноваційних освітніх технологій до андрагогічної системи іншомовної освіти.

Результати

Освіта дорослих на сьогодні зарекомендувала себе дієвим чинником підвищення рівня якості трудового ресурсу. Особливої ваги зазначене набуває в контексті вузькогалузевих англійських компетенцій як фактору забезпечення конкурентоспроможності фахівця на міжнародному ринку праці. Ефективна андрагогіка сприяє мотивації дорослих здобувачів освіти у векторності самостійного та безперервного підвищення рівня індивідуальної професійної компетентності.

Як свідчить сучасна практика, втілення андрагогічних підходів до викладання морської англійської мови доцільно проводити через трансфер інноваційних педагогічно-методологічних підходів, що передбачають використання елементів модульного, змішаного та інтерактивного навчання. Зазначені сучасні освітні технології сприяють активній персоналізації процесу навчання, розвитку компетенцій конкурентоспроможного фахівця.

У процесі опанування морської англійської мови моряки стикаються з великою кількістю специфічної професійної лексики, що необхідна для передачі інформації. Очевидно, що у разі помилкового її тлумачення можуть виникнути серйозні непорозуміння у ході комунікації чи навіть загрози безпеці членів екіпажу чи вантажу.

Морська лексика, зазвичай, характеризується термінологізованістю. Між термінами та визначеннями існує чіткий зв'язок, якому вони максимально відповідають (наприклад, *forecastle* – надбудова судна у носовій частині, *headline, breast line* – швартови (канати) тощо) [11]. Андрагог зобов'язаний акцентувати увагу здобувачів освіти на спеціалізовані терміни, зважаючи на значимість їх точного вживання.

Варто зауважити, що з-поміж морської англійської лексики виокремлюють основну, професійну та напівпрофесійну.

Основна лексика складена загальновідомими словами, котрі в спеціалізованих морських текстах не трансформують власного значення (наприклад, equipment, tool, device тощо).

Напівпрофесійна лексика являє собою загальну лексику, що наділена конкретизованим значенням, дещо відмінним від звичайного, у межах спеціалізованих морських текстів (наприклад, transverse тощо) [12].

Водночас, професійна лексика складена вузькопрофільною термінологією, що характерна лише морській галузі, дефініції якої є обмеженими і точними.

Мовна система фахової комунікації передбачає наявність певного ядра – власне термінолексики, та навколоядерної зони, сформованої професійними жаргонізмами, професіоналізмами, номенклатурними одиницями.

Професіоналізмами позиціонуються слова і словосполучення, що властиві для мови представників певних професій. Часто вони відіграють роль неофіційних заміників-синонімів термінологічних формацій та використовуються для оптимізації та надання лаконічності професійному спілкуванню.

Професійні жаргонізми також виступають у ролі неофіційних заміників для термінів та залучаються із метою спрощення внутрішньо-фахової комунікації. Зазвичай, вони не володіють нормативністю та формуються із використанням елементів неспеціальної лексики

Результативність андрагогічних підходів у процесі викладання вузькогалузевої англійської мови детермінується, значною мірою, ефективністю управління різними формами взаємодії учасників освітнього процесу. У динамічному глобалізованому соціально-економічному середовищі наразі необхідно постійно вдосконалюватися, аби комплементувати стрімким змінам ринку праці [3]. У даному аспекті саме вмотивованість стає тим чинником, котрий сприяє постійному підвищенню власного рівня іншомовної компетентності моряків.

Варто зауважити, що рівень вмотивованості здобувачів освіти, при цьому, доцільно підвищувати шляхом ефективного структурування навчального процесу, результативної та необмеженої двосторонньої комунікації, інтеграції потенціалу емоційного інтелекту та креативу.

Водночас, сприятливе психологічне середовище можливо забезпечити шляхом підтримки на очних аудиторних консультаціях або відеоконференціях. Ініціативність, відповідальність, рівноправність та взаємні поступки у межах зазначених систем взаємин позиціонуються обов'язковими передумовами формування сприятливого клімату в процесі андрагогічної освіти.

Мотиваційний компонент репрезентує усвідомлену потребу самостійного визначення цілей опанування морської англійської мови та методів їх досягнення. Можна стверджувати, що на мотиваційний компонент покладена системотвірна функція, що позиціонує самі іншомовні навички не як актуальний стан, а як розвиток у довгостроковій перспективі [7].

Поруч з ними, важливою основою для ефективності залучення інноваційних освітніх рішень до андрагогічної освіти моряків позиціонуються наявність ціннісних орієнтацій в сфері практичного застосування англійської мови у фаховій діяльності; зацікавленість у делегуванні набутих знань і досвіду в досліджуваній сфері колегам; прагнення поглибленої аналітики проблем, спричинених чи дотичних до процесу недостатньої іншомовної компетентності, пошук оптимальних шляхів їх вирішення.

Діяльнісна сутність андрагогічних підходів до викладання морської англійської мови із залученням освітніх інновацій забезпечує, при цьому:

- актуалізацію знань, умінь та навичок, необхідних для формування та апгрейду особистих навичок іншомовної компетентності;

- оволодіння інструментами комунікаційних технологій та інструментів у створенні різних форматів комунікаційного контенту;
- критичний аналіз інформації та її впливу за посередництвом різних цифрових засобів;
- використання цифрових засобів для взаємодії з іншими суб'єктами комунікації;
- ефективне практичне втілення умінь, знань та навичок;
- взаємодію в інтернет-спільнотах, залучення допомоги експертів на основі безпечного, етичного та відповідального підходу.

Важлива роль у забезпеченні ефективної основи андрагогічної освіти з іншомовних компетенцій відводиться, також, аспектам когнітивності та рефлексії [9]. Когнітивний компонент знаходить практичне вираження в умінні свідомого контролю здобувачем освіти результатів власної професійно-управлінської діяльності, усвідомленні дотичних ризиків та загроз, що пов'язані з комунікаційним процесом.

Також, він передбачає уміння технічного забезпечення власного авторського комунікаційного контенту, навички безпечної роботи з цифровою інформацією в процесі онлайн-комунікацій, ідентифікацію фейкової інформації, усвідомлення негативних та позитивних впливів цифровізації інформаційно-комунікаційних процесів.

Водночас, рефлексивний компонент являє собою сукупність необхідних для професійно-управлінської діяльності особистісних якостей і рефлексії. Рефлексивний компонент детермінується відношенням особистості моряка до себе і до оточуючого світу, до власної практичної діяльності [10]. Компонент вміщує концепти:

- самоконтролю та самооцінки;
- самосвідомості;
- усвідомлення результатів своєї діяльності та відповідальність за них;
- прийняття власної значущості в колективі;
- пізнання себе;
- самореалізації в професійній діяльності за посередництвом інноваційних можливостей іншомовної комунікації.

Освіта дорослих у контексті викладання морської англійської мови передбачає інтеграцію сучасного педагогічного інструментарію, із активним залученням цифрових, інтерактивних, імерсивних навчальних технологій, а також індивідуалізації навчання. Варто відзначити найбільш поширені освітні технології, що можуть бути корисні в процесі освоєння та вдосконалення іншомовних компетенцій в андрагогічному навчанні.

1. Втілене навчання та навчання на практиці.

Наділяє навчальний процес ігровим характером, мотивуючи зацікавленість студентів та підвищуючи ефективність навчання, формуючи комфортну атмосферу в навчальному середовищі. При цьому, активно залучається когнітивна сфера особистості.

Навчання на практиці дозволяє максимально імплементувати теоретичні знання, уміння та навички у практичну професійну діяльність. Втілене навчання, окрім того, задіює рефлексію та когнітивну сферу, що підвищує вмотивованість здобувачів освіти та загальну ефективність навчання.

2. Імерсивні технології.

Інтегровані в освітній процес, зазначені технології демонструють особливу ефективність щодо покращення засвоєння матеріалу та створення захоплюючого досвіду. Виокремлено переваги їх застосування, серед яких візуалізація абстрактних і складних навчальних понять, стимулювання активної участі у взаємодії з віртуальними об'єктами та середовищами, розвиток креативності та проблемно-орієнтованого мислення, а також отримання реалістичного досвіду.

3. Освітні онлайн-платформи.

Спрямовані на здобуття дорослими здобувачами певних компетенцій, їх вдосконалення та апгрейду. Андрагогічний підхід до викладання морської англійської мови може успішно залучати потенціал онлайн-платформ з метою втілення практико-орієнтованої концепції навчання, адже здобувачі освіти опановують навички вирішення реальних практичних завдань за допомогою англомовних навичок.

4. Кейс-методи.

Проектна методологія, що передбачає навчальні методи акумуляції та упорядкування навчально-практичного досвіду, дозволяючи інтегрувати елементи англомовної освіти до професійного апгрейду будь-якого фаху. У разі використання кейс-методології відбувається деталізована інтеграція у професійне середовище морської діяльності, що дозволяє вдосконалити лексичні, комунікаційні та інші навички здобувачів освіти.

5. Практико-орієнтоване навчання.

Стимулює до застосування теоретичних навичок в реальних професійних та життєвих ситуаціях, що підвищує мотивацію здобувачів освіти, стимулює розвиток безперервної самоосвіти, урізноманітнює навчання та підвищує його ефективність.

Разом з тим, пріоритетність користувацького досвіду в апгрейді андрагогічного навчання в перспективі належатиме додаткам доповненої реальності, котрі дозволяють змодельовувати різноманітні ситуації та створюють креативний простір для опанування необхідних навичок, вироблення індивідуального стилю вирішення завдань [4].

Можливості ситуативного віртуального моделювання освітнього контенту дозволяє досягати набагато вищого рівня результативності навчання, сприяє формуванню та укріпленню професійної самосвідомості. Віртуальне навчальне середовище, що створює ефект реальної присутності, сприяє формуванню вмотивованості та залученості здобувачів освіти у навчальний процес, розширенню процесу когнітивного сприйняття, що дозволяє розширити можливості традиційних освітніх технологій.

Андрагогічні підходи до викладання морської англійської мови на сьогодні демонструють особливу ефективність у разі використання *технології змішаного навчання*. Зазначений навчальний формат володіє низкою переваг, у тому числі:

- забезпеченням індивідуалізованої підтримки;
- пріоритетом самостійної діяльності;
- залученням цифрового освітнього інструментарію;
- зміщенням акцентів у системі взаємин в освітньому процесі;
- активним використанням групових форм роботи.

Додатковими перевагами змішаного навчання є:

- гармонізація процесу використання часового ресурсу андрагогічної освіти;
- формування та вдосконалення навичок в аспектах критичного мислення та емоційного інтелекту, котрі наразі особливо затребувані в контексті формування конкурентоспроможності;
- забезпечення ефективної комунікації;
- формування сприятливих передумов для адаптації дорослих здобувачів освіти до цифрових перспектив.

Запропонований підхід зарекомендував себе позитивно в групах заочного відділення та у контексті навчання студентів-іноземців, різної вікової категорії. Він максимально враховує необхідність індивідуалізації навчального процесу зазначених категорій здобувачів вищої освіти. Окрім того, змішане навчання (blended learning) дає змогу забезпечити практико-орієнтоване освітнє середовище, що є особливо важливим в контексті андрагогічної освіти.

Одним із пріоритетних завдань андрагогіки в контексті викладання морської англійської мови є трансформація лексики на органічну компоненту інтегрованої

системи іншомовної компетентності. Стратегія навчання, що пропонується інтерактивними освітніми технологіями, базується на принципах систематизованості та співвідносності освітнього процесу [13].

Інтерактивні освітні технології застосовуються в андрагогіці на основі модульованої мовної діяльності, що дозволяє сформувати навички професійної компетентності. З'являється можливість інтегрувати в освітній процес різнопланові інтерактивні завдання, з метою розвитку різних типів сприйняття та закріплення інформації.

Інноваційний освітній підхід в межах андрагогічного навчання морської англійської мови передбачає *практико-орієнтовану концепцію навчання*, відповідну до професійно-комунікативних ситуацій, що потенційно виникають в процесі діяльності моряків. Здобувачі освіти навчаються вирішувати реальні практичні завдання за посередництвом англійських навичок. Крім того, зазначений підхід передбачає систематичний контроль за процесом удосконалення мовленнєвих компетенцій для адекватного реагування та адаптації навчальної діяльності курсів.

Важливим аспектом, при цьому, виступає *індивідуалізація навчання*. Моряки, що навчаються англійським компетенціям у андрагогічному середовищі, мають можливість перевіряти власний рівень знань, умінь та навичок, виконуючи тести та завдання, і на основі цього самостійно шукати додатковий матеріал, відповідно до свого рівня складності та індивідуальних потреб. Окреслений індивідуалізований підхід підвищує мотивацію та результативність андрагогічного навчання.

Доволі результативним зарекомендував себе метод *застосування потенціалу онлайн-платформ*. Інформальна освіта даного формату, під кураторством досвідченого андрагога, дозволяє значно розширити дидактичні можливості, зокрема – у аудіюванні та комунікаційних навичках.

Здобувачі освіти, користуючись сучасними цільовими онлайн-платформами, можуть прослуховувати аудіозаписи чи переглядати відео у індивідуальному комфортному темпі, котрий відповідає загальному рівню мовних навичок щодо іноземної.

Сучасні навчальні програми у вигляді мобільних додатків також можуть ефективно використовуватись в якості освітнього інструменту в андрагогіці англійської у моряків. Зазначені додатки надають доступ до навчальних матеріалів, які можна ефективно використовувати для вивчення нових слів, граматики та фраз, навіть безпосередньо у процесі професійної діяльності.

Доволі часто мобільні додатки зазначеного спрямування дозволяють адаптувати інтерактивні вправи, тести та відеоуроки під запити користувача. Окремі варіації додатків дозволяють пройти початкове тестування, на базисі якого онлайн-платформа пропонує індивідуальні рекомендації, які допоможуть ефективно почати навчання із необхідного рівня.

Як свідчить практика, цільові освітні *додатки* з іншомовної компетентності підвищують мотивацію здобувачів освіти до навчального процесу, допомагають у професійній комунікації та особистісному становленні та вдосконаленні фахівця. Деякі з них залучають додатковий інструментарій для спілкування, наприклад, форуми, чати. Додатковим бонусом, при цьому, виступає персоналізація навчання.

Яку б освітню інноваційну технологію не обрав андрагог, необхідно зауважити, що процес інтеграції нової вузькогалузевої лексики необхідно розпочинати із зрозумілого та послідовного контексту: розпізнавання слова, відтворення його орфографічної та фонологічної форми, виокремлення словосполучень із ним, подальше самостійне використання терміну [11].

При цьому, тексти з морської англійської мови можуть містити в собі занадто велику кількість спеціальної лексики. У такому випадку викладач повинен інтегрувати низку додаткових практичних завдань в контексті даної лексики [14].

Імплементувати певну лексику доцільно за допомогою візуалізації та аудіювання. Андрагог має навчити здобувачів освіти встановлювати зв'язок між новим словом та уже відомим лексичним масивом.

Так як морська лексика активно застосовується в навігації, метеорології, діловій кореспонденції, вона вміщує велике число морських термінів, стандартних фраз морської комунікації, ідіоматичних висловів, шаблонних команд. Із огляду на це, вбачається доречним виконання вправ та завдань, що володіють векторністю опрацювання стійких словосполучень із певною лексикою. Такі словосполучення здебільшого пов'язані з контекстом, тому їх легко запам'ятати [12].

Роздатковий навчальний матеріал в межах андрагогічного курсу морської англійської мови сприятиме оптимізації навчального процесу, дозволяючи морякам осмислити контекст її звичайного використання. Це стимулює здобувачів освіти брати активну участь у виконанні подальших завдань практико-орієнтованого навчання у вигляді, зокрема, презентацій, доповідей, проєктів, що потребують активного застосування здобутих умінь, знань та навичок на практиці.

Таким чином, андрагог повинен подавати новий лексичний матеріал морякам максимально точно та зрозуміло, а також інтегрувати гнучкий системний підхід до викладання морської лексики. Вище запропоновані інноваційні андрагогічні підходи до викладання морської англійської мови з залученням можливостей сучасних освітніх технологій дозволять сформувати ефективне освітнє середовище, що слугуватиме основою результативного підвищення професійної компетентності учасників морської сфери діяльності.

Варто відзначити, що для максимально ефективного використання потенціалу інноваційних освітніх методик, вбачається за доцільне враховувати професійні потреби різних груп дорослих здобувачів компетенцій з морської англійської мови, а також існуючий рівень їх іншомовних навичок. При цьому, трансфер до навчального процесу різноманітних мультимедійних засобів та інтерактивних технологій, у поєднанні з традиційними методами може суттєво інтенсифікувати результативність викладання англійської мови.

Висновки

Система андрагогічної освіти в контексті викладання морської англійської мови містить в основі принципи інтеграції та глобалізації, необхідність забезпечення конкурентоспроможності фахівця на ринку праці. Потенціал освіти дорослих у морській діяльності вбачається, першочергово, у підвищенні вмотивованості та професійної компетентності здобувачів іншомовних компетенцій, професійній самореалізації особистості, опануванні нею низки необхідних навичок та умінь для успішного розвитку.

Пріоритетним напрямком апгрейду системи викладання морської англійської мови є інтеграція технологій змішаного навчання, що забезпечує гнучкість та адаптивність педагогічних методів та інструментів, а також створення трансформаційного навчального середовища, як сукупності інтерактивних, імерсивних та мобільних освітніх інструментів. Особливою значущістю, при цьому, володіє концепція підвищення вмотивованості здобувачів освіти, котра формує потребу безперервного навчання та постійного професійного самовдосконалення.

У межах практико-орієнтованого навчання, для ефективного засвоєння нової морської лексики здобувачі освіти повинні неодноразово виконувати різноманітні практичні завдання, що спрямовані на активне опрацювання лексики у практичному

професійному форматі. З цією метою моряки повинні диференціювати основну, напівпрофесійну та професійну морську лексику. Андрагог, при цьому, повинен забезпечувати правильне розуміння і вимову термінів.

Опанування морської лексики англійської мови потребує системного підходу в андрагогії. Лексичний матеріал, при цьому, слід викладати відповідно до професійних потреб здобувачів освіти. Андрагоги повинні враховувати вимоги та рекомендації Міжнародної морської організації, з метою оптимізації рівня конкурентоспроможності здобувачів компетенцій з морської англійської мови на міжнародному ринку праці.

Ефективне застосування потенціалу освітніх інновацій сприяє оптимізації процесу викладання вузькогалузевої лексики англійської мови та стійкому розвитку андрагогічного навчального середовища. Сучасні освітні технології сприяють формуванню якісного термінологічного тезауруса в процесі навчання, що стимулює подальше самостійне розширення та вдосконалення морської лексики моряками у процесі реалізації професійної діяльності. Однак, потреба у подальшому проведенні наукових досліджень та розробці і впровадженні нових навчальних матеріалів є актуальною через постійний розвиток морської галузі.

Список використаних джерел

1. Maritime English. Model Course 3.17. London : IMO Publication, 2000. 138 p.
2. Кудрявцева В.Ф. Особливості навчання англійської мови курсантів морських спеціальностей. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2009. Вип. 2. С. 439–449.
3. Боярська-Хоменко А. Історіографічний аспект дослідження проблеми професійної освіти дорослих у країнах Європи. Науково-педагогічні студії. 2020. №4. С. 8-17. URL: <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2020-4-8-17>
4. Пуховська Л. Європейські стратегії, підходи і моделі розвитку освіти дорослих. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2021. №20(2). С. 51-62. URL: [https://doi.org/10.35387/od.2\(20\).2021.51-62](https://doi.org/10.35387/od.2(20).2021.51-62)
5. Лук'янова Л. Неперервна освіта впродовж життя: історичний огляд, сучасні реалії. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. 2015. № 2. С. 187-192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2015_2_32.
6. Мартинець Л. Освіта дорослих: форми та зміст. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2015. №6. С. 14-17.
7. Laupichler M. C., Aster A., Schirch J., Raupach T. Artificial intelligence literacy in higher and adult education: A scoping literature review. Computers and Education: Artificial Intelligence. 2022. №3, 100101. URL: <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2022.100101>
8. Melnychenko O. V. Andragogical principles of adult education and ensuring the quality of continuous pedagogical education. Pedagogical education: theory and practice. Psychology. Pedagogy. Collection of scientific works. 2020. №33 (1). Pp. 24-30. URL: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2020.33.3>
9. Castro M. D. B., Tumibay G. M. A literature review: efficacy of online learning courses for higher education institution using meta-analysis. Education and Information Technologies. 2021. №26(2). Pp. 1367-1385. URL: <https://doi.org/10.1007/s10639-019-10027-z>
10. Cherchata L. Formation of competence of individual foreign language improvement in students of non-language specialties. Scientific Collection "InterConf+". 2023. №36 (167). Pp. 138-149.
11. Blakey T. N. English for Maritime Studies 2nd edition. London: Prentice Hall International (UK) Ltd., 1987. 303 p.

12. Olaru I. The style of the seafaring language, the definite communicative aim of maritime language. The IMLA Newsletter. 1996. No 22. Pp. 17–23.
13. Squire D. The human element. The importance of effective communication. London : A presentation to the Maritime Communications & Technology Conference, 2006. URL: https://www.he-alert.org/filemanager/root/site_assets/standalone_article_pdfs_0605-HE00615.pdf (дата звернення: 11.06.2020).
14. Van Kluijven P.C. The International Maritime Language Programme. Alkmaar: Alk & Heijnen Publishers, 2003. 416 p